

7 forfattere
7 tekster
2019

7 — 7

Mona Høvring
Gunnar Wærness
Inger Bråtveit
Kirstine Reffstrup
Eivind Hofstad Evjemo
Bård Torgersen
Oda Malmin

SVIK
UNNFALLEN
EKSTASE
SINNE
GLEDE
LIDELSE
FORSONING

PÅSKE+
PASJON

64 opplevelsesdager

7.4 — 9.6.19

Fra inngangen til den stille uke til
1. pinsedag. Pasjon er lidelse og lidenskap.
Lidelse i møte med verdens dødskrefter.
Lidenskap i møte med livets muligheter.
Påske er fortellinger som former vår kultur
og driver mennesket til frihet.

Påske + Pasjon – i regi av
KULT – Senter for kunst, kultur og kirke,
Oslo Bispedømmeråd, Kirkelig Fellesråd i
Oslo og Domkirkeakademiet. I samarbeid
med bispedømmene Borg og Tunsberg.

Les mer på
www.paskeogpasjon.no

Påske og pasjon er en tekstvev. I løpet av 64 opplevelsesdager har 148 produksjoner eller verk deltatt i denne veven. Slik har ulike kunstuttrykk blitt knyttet sammen.

Forskjeller er blitt overskredet. Noen av trådene mellom kunstproduksjonene opplever du umiddelbart. Andre oppdager du kanskje først etter å ha forsket i verkets inspirasjonskilder.

Tekst skaper tekst uavhengig av hvilket kunstuttrykk som møter «den skrivende penn». 7 forfattere ble invitert med i tekstveven. Deres oppdrag var å skrive en skjønnlitterært basert tekst, lyrikk eller prosa, etter å ha opplevd musikk, scenekunst, visuell kunst, film, litteratur, arkitektur eller messen. I denne sammenheng er messen forstått som kunstproduksjon.

7 begreper har fulgt Påske og pasjon: svik, ekstase, unnfallenhet, sinne, glede, lidelse, forsoning. Disse fikk forfatterne med seg inn i det enkelte møtet med kunstproduksjonene og i arbeidet med egne tekster. De fikk også med Markusevangeliet fra Det nye testamentet. Begrepene og bibeltekstene har fungert som bakgrunnsmateriale. Resultatet er blitt 7 rike tekster som kommenterer de kunstproduksjonene de er blitt en del av.

I det foreliggende heftet 7 – 7 møter du årets tekster. Her blir du også presentert for de enkelte kunstproduksjonene som var utgangspunkt for forfatternes arbeid. Som du vil erfare, er tekstene forskjellige i form og innhold. Noen utforsker nye måter å bruke språket på, mens andre opererer innenfor mer tradisjonelle uttrykksformer.

Det er åttende året på rad at 7 forfattere utfordres til å skrive om en kunstproduksjon innenfor veven Påske og pasjon. Deres medvirkning er av vital betydning for plattformen. Vi er dypt takknemlig for deres bidrag.

Knut Erik Tveit
Prosjektleder/kurator for Påske og pasjon

Støttet av:
Norsk Kulturråd, Eckbos Legat og Kulturetaten i Oslo kommune
Design: Rayon

1 — 7

Mona Høvring

—
LÆRA OM Å KVILE INNTIL ET HJERTE

Da jenta testa tornekrona, ramla mørket inn fra alle kanter, strømmen gikk i huset, brødet dro opp blodet rett fra golvet, forheng og gardiner revna. Jenta var verken skjønn eller tapper, men satte seg ved sida av Jesus, glatta kjortelstoffet med ei fuktig hand, og sa: Jeg hadde onde drømmer i natt, alt var bare kors og kors og svarte spiker, stokkeslag. Jesus tenkte: Nådelause far, hvorfor er alt kun refselse og akk og ve? Så underlig denne straffa er, så meiningslaust med slik ei bør. Så dro han jenta ut av jentas kropp. Kom, sa han, så henter vi sjela di tilbake. Da blei jentas ansikt edelt, nå var hun både fortapt og frelst. Sammen dro de ut på ferden, inn i svevet, vandra gjennom alle riker, og i blomsterenga skjønnte de naturens klare tale. Å komme hjem, sa Jesus, det er som kjærlighet. Men hva skal blomsterenga gjøre? spurte jenta. Den skal leve, den skal leve.

Mona Høvring opplevde *Matteus-pasjonen* av J. S. Bach – med Eiker prosjektkor – i Vestfossen kirke.

—
Om produksjonen:

<https://paskoogpasjon.no/event/j-s-bach-matteuspasjonen/>

Arr: Eiker prosjektkor

2 — 7

Gunnar Wærness

—

(Åpenbaringen/19. juni 2019)

Gunnar Wærness opplevde *Openberringa* – av Mattias Andersson – på Det Norske Teatret.

—
Om produksjonen:
pasjeogpasjon.no/event/openberringa-av-mattias-andersson/2019-04-12/

Arr: Det Norske Teatret

Det er sommer. Himmelen er blå
som spylervæske. Jeg har satt meg på feil tog,
men det går dit jeg skal. Vi behøver fiksjonen.
Jennifer og Niklas må være fri til å forsvinne
som Jenny og Nicke. De trenger å se at vi leter etter dem
og de trenger å kjenne seg frie. Der ute, i bushen,
kan ofrene fritt fortelle om seg selv
gjennom lukten av skyllemiddel og brannrøyk
og hente eksempler fra overgangen mellom natur
og kultur: I dette reiret av filler og gjenglemte eiendeler
har det blitt laget et barn vi alle har ønsket oss,
men som enda ikke er født.
Og ellers er jeg som de andre ofrene.
Selvbevisst, masete, verbal og klarer meg
mistenkelig bra. Jeg vet at du tåler å høre det.
Og jeg vet hva du kommer til å si.
Og du vet at jeg vet hva du kommer til å si
(moral er sjelenes koreografi),
så jeg skal spare deg for skammen: Jeg har lidd
så lenge at min eneste utvei er å si
at dette har jeg gjort mot meg selv. All pynt veies og måles
før eller senere i søppelrommet, der sannheten bor
i en sky av røyk og uvasket folk. Stakkars folk
uten tilgang på guder eller underholdning. Stakkars guder
uten tilgang på mennesker. Stakkars gammeldagse guder
stengt inne med andre stakkars gammeldagse guder,
i et hamsterhjul av voldtekt og hevn.
Vassaloelibellen har sett dem (med sine knappålsøyne)
og vannliljetorvlibellen har sett dem (med sine pepperkornsøyne)
og grønnelvelibellen har sett dem (med sine valmuefrøøyne)
og storblålibellen og gulflekkmetallibellen har sett dem
(med sine loppefrøøyne) og måneblåvannymfen,
fagerblåvannymfen, blåpraktvannymfen, spydblåvannymfen, elveduskgjelledøgnflua,
smaragdbladmåleren, sankthansblåvingen, slåpetornstjertvingen, sankthansblåvingen,
høstbørstespinneren og nattpåfugløyet har sett dem sverme rundt ei nattlampe av begjær,
og sett at de aldri noensinne kommer til å levere.
Til og med sett fra et annet moralsk univers
er de like gjennomskuet som ute av stand til å skamme seg.

Folk er piss lei, og det var aldri noen trøst

å innse at vi alle er like dumme.

Og altrene gror igjen og skriftene blir skrevet over.

Og så begynner vi å tenke magisk,

som om vi aldri hadde gjort annet:

Hva får jeg for en sigarett, en stjålen rose, en halv melkesjokolade,

litt røkelse, litt dau cola. Hva får jeg

for å ligge med deg. Hva får jeg

for å ligge med Jenny og med Nicke. Hva får jeg

for å føde denne ungen for dere. Jeg lukter som underholdning,

sånn såpe som ikke kan la de rike se på de fattige,

for da må regjeringa plutselig gå. Jeg kan være

hvem du vil. Hva får jeg

for å se de fattige vaske seg i regnvann (til samme tid hver dag),

bortsett fra dårlig samvittighet. Hva får jeg

for å bli delaktig i underholdning som ikke ser noen nytte

med å elske mennesker: Den folketomme straffen som gudene gir den

som vender dem ryggen. God gammeldags gledesløs frihet.

Og den skal jeg dumpe på andre siden av jorda,

og kalle fattigdom, den nødvendige slutten

på den nødvendige fiksjonen, ei savanne som er så tørr

at den allerede tilhører himmelriket.

Og helt fra begynnelsen har jeg tenkt å gi bort

hver eneste krone jeg har fått for å skrive dette.

Ikke for at jeg angrer noe eller for å være snill

eller for å vise at jeg mener det jeg sier,

(for det jeg sier blir faktisk ikke verre eller bedre

av å være sant), men fordi jeg finner ingen annen måte

å blottstille den egentlige gjelda på:

Dere likte meg for at jeg var pen, ikke for at jeg var klok.

Og jeg lot dere holde på.

3 — 7

Inger Bråtveit — Héloïse

Inger Bråtveit opplevet *Krusifiks Tretten*
– som inngikk i utstillingen *Forvandling*
– på Historisk museum.

Om produksjonen:
paskeogpasjon.no/event/forvandling-tro-og-hellige-gjenstander-i-middelalderen/2019-06-04/

Arr: Historisk museum

Over muren fell snøen i kvite tunger.
Ein gong var eg ei jente som ikkje
var redd for nokon ting.
Våren kjem, men som i grava
er hjarta ditt tomt.
Har du gløymt den rasande stormen?
Fordi du ville det, har eg lukka
meg inne her.

I hagen veks bergmynte, bertram og isop,
til innvortes og utvortes bruk.
Eg ser deg i ugraset, ved porten.
Det luktar fuktig og turt.
Fargane er stengde.

Er det fordi eg ein gong var svak,
at kjærleiken no må vera så hard?

Eg ser meg sjølv ovanfrå,
som f auk rovfuglen
over meg, sirklande.

Mot muren ropar eg, til krusifikset.
Inn i puta gret eg, i gåsedun:
*Forlat meg ikkje, for du veit ikkje
kva du har gjort!*

Eg er sjuk av kjærleik.
Døden hadde vore betre.

4 — 7

Kirstine Reffstrup

—

EVERY TIME WE MOVE IT GETS COLDER (MONTANA, 1960)

Kirstine Reffstrup opplevde filmen
WILDLIFE – av Paul Dano – på
Cinematket.

—

Om produksjonen:
[paskeogpasjon.no/event/
wildlife/2019-04-11/](https://paskeogpasjon.no/event/wildlife/2019-04-11/)

Arr: Cinematket

diktafon

kl. 13.42

Moren
Sønnen
Faren

Moren: alt gjennomtrenges av min kjærlighet, som regn som langsomt faller, som brystmelk som gjennombløter stoff og sweatshirts, et gigantisk rotnett som farger jorden rød og svart, røtter fra et stort tre og jordnettet forgrener seg, der syreregnet faller og oljekranenes gigantiske nebb reiser seg over jorden. At trærnes myke røtter smuldrer og råtner, dette er alt jeg kan se her hvor jeg sitter og hvisker monologen min til en liten maskin, båndhjulene tvinner og knappen klikker når jeg trykker på play. Melken pipler fra kannen og sårskorpene faller fra brystene mine, en ensom monolog som settes i gang med lange negler her hvor jeg sitter på en vanlig ettermiddag på dineren i Montana, hveser av alle inntredende, fargene er klare og skarpe under lyset som er grusomt, som spidder mennesker, gjennomlyser huden som en blitz og får alt til å eksplodere, alt som er under regnbuen hvor støvet allerede har farget verden rød.

Sønnen: fuglene dykker ned over byen og jeg snur meg som en skygge, går i helene på meg selv. En regnbue, over Montanas himmel og veiskiltene som viser til Alaska Road, River Rock Drive, mot den lille byen hvor jeg sitter på en diner, frityrfettet drypper fra disken, ingenting annet enn dette. Portretter av mennesker som står så stille som på et fotografi, close-up av ansiktene og øynene, en realisme skarpere enn virkeligheten, og så eksploderer de, i bittesmå stykker slynges de vekk, briller og slips svever i løse luften. Jeg vet at jeg stadig vil finnes når skogsbrannene er over. Fluene faller på bordet, alt dekkes av støv, her går brannmennene, og ilden som etterlot skogen død, et teppe av hvit mose.

Faren: når vi kommer lengre ned i dalen, kan vi se at alt imellom byen og oss er brannen, er dalende snøfnugg, aske som snø, snøfnugg som hvirvler opp, at himmelen og jorden, himmelens bue over Magnolia Drive, farges rødlig av røyken. Vi vet at det er ingen vei tilbake. Vi går videre inn i skogen. Dyrene kommer langsomt og søkende tilbake, med bøyde hoder snuser de seg frem etter menneskespor, snø som aske. Når ilden kommer nærmere gjemmer vi oss i skogen, det siste stedet hvor man kan gjemme seg, men vi ligger under grenene, vi er klare med grøfter og vann, slanger og skum, klare til å bekjempe all den rasende kraften, vi hører ilden knitre, vi har lengtet etter dette hele vårt liv.

Moren: jeg har tatt de andres plass, én etter én sitter vi på den samme stolen, en frossen relasjon, ingen av oss kan spille rollene sine lengre, moren, sønnen og faren, etterlater diktafonen til den neste. Jeg vet at tiden ikke kan fastsettes ut fra datoer eller tall, men at den flyter, fortid, nåtid og fremtid som en grøt, en eltet deig. Frityrfettet drypper fra skranken i dineren og tiden står stille denne ettermiddagen, en ettermiddag i 1960 og osen fra ovnen fyller rommet, stekt løk og ost som har brent, burgere og pølser, fett og oljen, gjestenes glassansikter, men det gjennomsluktige dreper som glass, brent kaffe, svart kaffe drypper, før alle relasjonene er utslettet.

Sønnen: fluer overalt

Ansiktene er veldig tett på

Som til en utdødd beat beveger de seg

Kommer til syne og forsvinner igjen

I huset mitt har jeg laget en installasjon med det jeg finner på veien min, brukte kondomer og rosa tyll og sølvpapir fra skoleballet, matpapir, ispinner, jeg fôrer det ene rommet med alt det jeg finner. Til slutt forlater jeg ikke huset, jeg murer meg inne, støvet faller, jeg er her og tingene er omkring meg, jeg finnes her sammen med tingene.

5 — 7

Eivind Hofstad Evjemo

Eivind Hofstad Evjemo opplevde litteraturen i *Peer Gynt* – av Henrik Ibsen – på Det Norske Teatret.

Om produksjonen:
paskeogpasjon.no/event/peer-gynt/2019-04-23/

Arr: Det Norske Teatret

Han har falt til ro.

Han virker kald på føtter og hender.

Har man sett bevegelser på leppene?

Har man tolket ropene?

Skulle vi ha vendt på dynen?

Han hadde uttrykt et ønske om en lang og dyp søvn.

Han hadde våknet og haltet ut på gulvet.

Han sto der stille i rommet når de kom inn.

Han sa han hadde sett en mann riste på et svart teppe.

Han sto stille gjennom nesten hele seremonien.

Brukte han ordet "seremonien"?

De fikk ham tilbake i sengen og han sovnet.

Hvert fall tilsynelatende.

Han gikk og sa at alle han kjente var døde.

Han hadde sett lys gjennom gardinene.

At det hadde luktet røyk i korridoren.

Han hadde et inntrykk av at de ikke hadde kontroll.

Ikke visst hvor han var.

Han uttrykte en frykt for ikke å bli sett eller hørt.

Han sluttet å ta til seg næring.

Klagde mye over tørr munn.

Han sa minnene forstyrret ham. En tistel vokste ut av en hunds øyne.

... Lukten av en harsk kremkake.

Han sa han så for seg sin mor piske krem.

Mamma. Mamma, ropte han.

Han har lenge snakket uten at øynene "følger" ordene.

Han ropte: Hvem ror?

Men alle vet da at dette er langt fra havet?

Han hadde ant en liten bevegelse i gardinen.

Han hadde sagt, er "du" der?

De mente han diktet opp for å få mer oppmerksomhet.

De fikk inntrykk av at han løy om smertene.

De klapset han på kinnene for å få en reaksjon.

Han sa at han drømte om mennesker han aldri hadde møtt.

Han sa at de han virkelig hadde elsket kom i bakgrunn.

Har han feber?

Nei, pannen er glatt og ren.

Han har uttrykt ønske om oftere å få besøk.

Bli tatt med ut.

Han har fått store øyne, huden virker tørr som papir.

Han har blitt en gammel mann.

Se, det rykker i øyelokkene.

Hva betyr det?

At solen går ned.

Han sa han syntes det hadde vært en langsom og vond prosess.

En følelse av å bli mørkere og mørkere til sinns.

At han nå bare hørte stemmene i skogen.

Det ble tolket som en rest av et lykkelig barndomsminne.

Til tross for fraværet av innlevelse?

Til tross for fraværet av innlevelse.

Lyden av krøtter gjennom skogen.

Minner om barn som løper fra et telt og inn i et hus.

Han ropte at han hadde ført sin mor til *slottet*.

Haha.

Det var han som hadde lukket øynene hennes.

Han sa det.

Men nattvakten kom ham til unnsetning?

Tok ham i hånden?

Men han gikk på nytt ut i korridoren.

Han snakket med noen.

Til hvem?

Til noe bak kommoden.

Nøkkelen klirret i koppen og katten smatt ut gjennom døren.

Katten?

Har han uttrykt noen form for sorg eller savn?

Hvordan vet vi om ikke det han kaller tro er det vi kaller redsel?

Han sto og ropte på katten.

Han rørte på fingrene.

Men noen katt fantes selvfølgelig ikke.

Så han lukket døren?

Vi står rundt sengen for å ta avskjed.

For mannen har falt til ro.

Er noen andre invitert?

Han har sagt mange navn, men ingen virkelige.

Burde vi gjort mer for få dem hit?

Har vi tid til å vente?

Det er mange som ham.

Så da er vi de siste?

Og hvem er vi?

6 — 7

larven på kirkeklokka
kryper i stillhet
søndag morgen

høyt over prestens hode
grantoppene
svarttrosten

på gravene står vårblomstene
strekker seg
etter sola

Bård Torgersen

—

Bård Torgersen opplevde
middelalderkirken på Tanum i
Bærum.

—

7 — 7

Oda Malmin — glassong

om ein ofrar ein drope blod
mellom to dekkglas
blir verda raud rubin

kornhovud av honning
bakst med bobler i åkeren
gull blir til sylv når sola
og trua
forsvinn

tri dagar seinare
strekker me eit blått klede
høgt over humus karbonatjord

sola står opp i grønne auge
ser gjennom det tynne linkledet
og kløyver det i to

glas i morter
knust til pulver
smeltar i både 2D og 3D

smyg langs støypte sprosser av bly
mens dei raude kappene syng

eg tar tak i hjørnene
lyftar det heile frå bakken
kler meg i ynsket om forløysing

kjenner at ho som gir meg liv
berre kommuniserer
i éi retning

eg dyppar hendene i stearin
tar imot det dunkande hjartet
ofra
og kysser det

Oda Malmin opplevet urfremføringen
av Andrew Smiths *Lukaspasjon* - med
Oslo Domkor - under Langfredags-
gudstjenesten i Oslo Domkirke.

—
Om produksjonen:
paskeogpasjon.no/event/5225/

Arr: Oslo Domkirke

K
NFALLENHET
STASE
NE
EDE
ELSE
RSONING